

Jij bent vreemd!

Onbekenden op het internet

Leerweg

Leerroute: 4, 5, 6 en 7
Functioneringsniveau: E4

Vak

Digitale geletterdheid

Leeftijd

7 t/m 11 jaar

Domein

Mediawijsheid

Duur

Ca. 45 min.

Vaardigheden

Kritisch en creatief denken
Samenwerken

Deze les

In deze les leren de leerlingen hoe zij om kunnen gaan met onbekenden op sociale media en in games. Ze leren uitleggen welke vriendschapsverzoeken zij zouden accepteren of weigeren. Ook leren ze wat verkeerde vragen van onbekenden zijn en hoe je veilig daarmee kan omgaan. De leerlingen maken posters met de basisregels hiervoor en presenteren deze.

Lesopzet

Introductie

10 min.

De leerlingen spelen het vriendschapspel: welke vriendschapsverzoeken zouden zij accepteren en welke weigeren?

Kern

25 min.

De leerlingen leren veilig om te gaan met onbekenden op het internet. Ze leren 'verkeerde vragen' aan basisregels te koppelen. In groepjes maken de leerlingen een poster.

Afsluiting

10 min.

De leerlingen laten de posters zien en reflecteren op de les.

Inhoud van de les

Leerdoelen

De leerlingen leren:

- » dat je een vriendschapsverzoek kan weigeren
- » uitleggen waarom zij vriendschapsverzoeken accepteren of weigeren
- » dat onbekenden op het internet verkeerde vragen kunnen stellen
- » hoe je om veilig omgaat met onbekenden op het internet

Aansluiting curriculum

Deze les sluit aan bij de doelen uit de Leerlijn Digitale Geletterdheid:

De leerling:

- » legt uit dat er mensen zijn die op sociale media aardig doen, maar andere (overschrijdende) bedoelingen kunnen hebben.
- » legt zijn keuze uit voor het accepteren of afslaan van een vriendschaps- of volgvraag/uitnodiging.

Extra doelen voor leerroute 4:

De leerling:

- » weet dat je geen seksueel getinte foto's of filmpjes op sociale media moet plaatsen.
- » weet dat je nee kunt zeggen wanneer er op internet seksuele vragen gesteld worden en meldt dit bij een vertrouwde volwassene.

Benodigde voorkennis

De leerlingen weten wat een vriendschapsverzoek op sociale media is. De leerlingen kennen de begrippen profielfoto en account.

Benodigdheden

- ☐ Zes knipbladen 'verkeerde vragen' met of zonder uitbreiding seksuele vragen.
- ☐ Eénmaal (uitgeknipte) basisregels met of zonder uitbreiding seksuele vragen.
- ☐ A3-papier, stiften, potloden, lijm, etc.

Voorbereiden

- ☐ Lees de docentenhandleiding goed door.
- ☐ Print zes knipbladen 'verkeerde vragen' en knip evtueel de spreekwolkjes alvast uit.
- ☐ Print de basisregels en knip deze uit.
- ☐ Leg knutselspullen klaar.
- ☐ Optioneel: maak alvast groepjes en kies eventueel welk groepje welke regel krijgt.

Differentiatie

Tijdens deze les kan er gedifferentieerd worden tijdens het vriendschapsspel. De docent kan meer of minder vragen stellen waarom de leerlingen een keuze hebben gemaakt. Ook kan de docent minder vriendschapsverzoeken bespreken.

De docent kan ervoor kiezen met de leerlingen in gesprek te gaan over de ervaringen die zij hebben met onbekenden op het internet.

De docent kan besluiten dat het onderwerp seksuele vragen op het internet wel of niet behandeld wordt in de klas. Dit onderwerp past bij de extra leerdoelen van leerroute 4. Naar inzicht van de docent kan dit onderwerp ook bij de andere leerroutes behandeld worden.

De leerlingen kunnen tijdens het maken van de poster extra opdrachten krijgen die zij ook in de poster kunnen verwerken.

Begeleiding tijdens de les

Legenda:

Vertel dit de leerlingen

Achtergrondinformatie

Dit doen de leerlingen

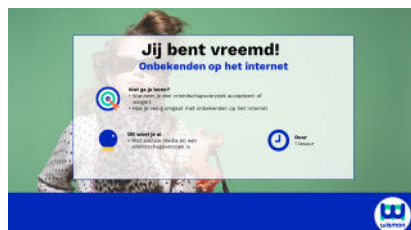
Differentiatie

Toelichting

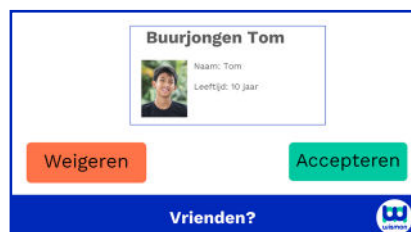

Benoem de leerdoelen van deze les. De leerlingen staan stil bij welke vriendschapsverzoeken zij accepteren/weigeren en waarom. Daarna leren ze basisregels over wat je wel en vooral niet zegt tegen onbekende mensen op sociale media.

Dia's

2

3-8

Start met het vriendschapsspel. De leerlingen krijgen op elke dia een vriendschapsverzoek te zien. Benoem dat dit verzoek op sociale media kan zijn, maar ook in een game.

Als zij dit vriendschapsverzoek:

- accepteren: loop naar de rechterkant van het lokaal
- weigeren: loop naar de linkerkant van het lokaal

De leerlingen kunnen evt. ook met rode en groene kaartjes aangeven of zij een verzoek zouden accepteren of weigeren.

Vraag na ieder vriendschapsverzoek waarom de leerlingen deze zouden accepteren/weigeren. Is de klas eensgezind?

Help de leerlingen door te benoemen dat je een vriendschapsverzoek beter kan weigeren als:

- je de persoon niet kent
- je denkt dat de naam/leeftijd nep is
- de profielfoto gek/onduidelijk/nep is
- de persoon een andere leeftijd heeft dan jij

Bespreek evt. alleen de eerste drie vriendschapsverzoeken.

Benoem dat je **nóit** verplicht bent om een verzoek te accepteren.

Bespreek met de leerlingen dat mensen op het internet zich soms anders voordoen.

Als je elkaar nooit in het echt hebt ontmoet, weet je niet zeker met wie je aan het praten bent. Sommige mensen zijn in het begin heel aardig, maar kunnen daarna vervelende vragen gaan stellen. Je moet daarom voorzichtig zijn.

Onbekenden kunnen bijvoorbeeld vragen naar informatie, bijv. je adres of je pincode. Kunnen de leerlingen meer voorbeelden noemen van verkeerde vragen?

Als de sfeer in de klas goed is, vraag naar de ervaringen van de leerlingen met onbekenden op internet.

9

Toelichting

Deel de klas op in 5 groepjes, of in 6 groepjes (met uitbreiding seksuele vragen). De leerlingen gaan een poster maken om te leren wat je wel, maar vooral niet zegt tegen vreemden op het internet.

Geef ieder groepje één basisregel en het knipblad 'verkeerde vragen'. Laat de leerlingen één (of meerdere) spreekwolkjes uitknippen die horen bij hun regel.

De leerlingen gaan nu een waarschuwingsposter maken om klasgenoten bewust te maken van verkeerde vragen van vreemden. Ze moeten zorgen dat de basisregel en de verkeerde vraag/vragen duidelijk zijn.

Kies één of meerdere van onderstaande opdrachten die de leerlingen in hun poster gaan verwerken:

- Bedenk meer 'verkeerde vragen' die bij de regel passen. Schrijf deze verkeerde vragen ook op de poster.
- Bedenk wat je kan doen als je een verkeerde vraag krijgt. Schrijf deze tips op de poster. Denk aan: blokkeren, melden aan een volwassene.
- Bedenk wat je zou kunnen antwoorden op de verkeerde vraag. Schrijf goede reacties ook op de poster. Denk aan: 'Nee, dat wil ik niet' of 'Nee, ik ga dit melden bij mijn ouders'.

Laat de leerlingen hun poster tonen/presenteren aan de klas. Bespreek de regel en welke verkeerde vragen erbij horen. De basisregels kunnen in de klas opgehangen worden.

Sluit de les af door te reflecteren. Wat hebben de leerlingen geleerd deze les? Benoem dat je op sociale media of in games dus nooit verplicht bent te reageren op een vraag of vriendschapsverzoek en dat je naar een volwassene moet gaan als je iets niet vertrouwd.

Dia's

10

11

12

